

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 623/2023-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Richardom Schwarzom, Podzámska 32, Nové Zámky, proti postupu Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob 119/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté postúpenie veci a aby vyslovil, že na konanie o podanom odvolaní je príslušný krajský súd. Zároveň žiada o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 1 000 eur a náhrady trov.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 24. mája 2022 odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 Cb 125/2021 z 12. mája 2022. Krajský súd po predložení spisu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľke 19. septembra 2023 oznámil, že vo veci jej odvolania vedenej pod sp. zn. 15 Cob 119/2022 pristúpil k postúpeniu sporu podľa § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) Krajskému súdu v Bratislave (na ktorom je vec vedená pod sp. zn. 5 Cob 64/2023) z dôvodu zmeny funkčnej príslušnosti na základe okamžitej aplikability právnej úpravy zmien v nastavení súdnej mapy, s odkazom

na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Ndob 5/2023 zo 16. augusta 2023 vydané v obdobnej veci. Krajský súd v upovedomení uviedol, že s účinnosťou od 1. júna 2023 je podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch [podľa § 22 písm. d) CSP] príslušný Krajský súd v Bratislave, keďže prechodné ustanovenie § 471c CSP výslovne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka namieta zmenu v osobe zákonného sudcu, resp. senátu krajského súdu na senát Krajského súdu v Bratislave. Jej argumentácia v ústavnej sťažnosti sa zameriava na nesprávnosť uznesenia najvyššieho súdu, v zmysle ktorého záverov postupoval krajský súd v napadnutom konaní. Podľa sťažovateľky účelom tzv. novej súdnej mapy je nielen špecializácia súdnictva, ale aj rýchlejšie a efektívnejšie konanie. S uvedeným je však rozpore taký výklad § 471c a § 34 ods. 2 písm. b) CSP, podľa ktorého by všetky nevybavené odvolacie konania vedené na krajskom súde a na Krajskom súde v Trnave mali prejsť na Krajský súd v Bratislave, čo by s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou viedlo k značným prieťahom v konaní.

4. Podľa sťažovateľky sa príslušnosť súdu určuje momentom začatia konania a takto určená príslušnosť trvá. Sťažovateľka namieta, že v čase vydania rozsudku okresného súdu neexistovala podľa Civilného sporového poriadku kauzálna príslušnosť na rozhodovanie v obchodnoprávných sporoch a tento rozsudok nebol vydaný žiadnym zo súdov uvedených v § 22 a § 23 CSP, na ktoré sa vzťahuje funkčná príslušnosť Krajského súdu v Bratislave.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práva na súdnu ochranu a na zákonného sudcu postupom krajského súdu, ktorý postúpil spor (podľa jeho názoru) funkčne príslušnému Krajskému súde v Bratislave podľa § 43 ods. 1 CSP.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu:

6. Ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (m. m. IV. ÚS 187/09, III. ÚS 531/2014). Vo svojej stabilizovanej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) sú „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 514/2022).

7. Na podklade uvedených stabilných judikatúrnych postojov ústavný súd konštatuje, že využitie jeho právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je orientované na prieskum zásahov do základných práv slobôd, ktoré majú povahu rozhodnutia o parciálnej procesnej otázke v priebehu ešte právoplatne neukončeného konania všeobecného súdu.

8. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie.

9. Ústavný súd s odkazom na svoju stabilnú judikatúru zároveň uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 648/2018).

10. V prejednávanej veci krajský súd po predložení spisu okresným súdom na rozhodnutie o podanom odvolaní v zmysle § 40 ods. 1 CSP *ex offio* skúmal svoju funkčnú príslušnosť, pričom s ohľadom na závery uznesenia senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. k. 5 Ndob 5/2023 zo 16. augusta 2023 dospel k záveru o svojej nepríslušnosti, a preto postúpil spor príslušnému súdu Krajskému súdu v Bratislave.

11. Procesný postup krajského súdu, ku ktorému došlo v prebiehajúcim konaní (teda nie je rozhodnutím vo veci samej), podľa názoru ústavného súdu (v zmysle citovanej judikatúry) nie je spôsobilý zasiahnuť do ústavou, listinou a dohovorom zaručených základných práv a slobôd sťažovateľky. Navyše, ak krajský súd postupoval v zmysle ustanovení procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku (§ 40 ods. 1 a § 43 ods. 1).

12. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre zjavnú neopodstatnenosť.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu:

13. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 289/2019).

14. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že predmetný spis sa nachádza na Krajskom súde v Bratislave od 27. septembra 2023 a je vedený pod sp. zn. 5 Cob 64/2023. V predmetnom konaní nebol zatiaľ vykonaný žiadny procesný úkon.

15. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že v aktuálnej fáze prejednávanej veci poskytuje Civilný sporový poriadok v § 43 ods. 2 možnosť iniciovať spor o príslušnosť práve Krajskému súdu v Bratislave a zároveň v prípade nesúhlasu tohto súdu s postúpením určuje aj orgán, ktorý o príslušnosti rozhoduje, v okolnostiach prejednávanej veci je týmto orgánom najvyšší súd.

16. Ústavný súd prihliada na to, že predloženie veci na posúdenie funkčnej príslušnosti je závislé výlučne od presvedčenia súdu, ktorý dospeje k názoru o svojej nepríslušnosti, a to bez ohľadu na názor ktorejkoľvek zo sporových strán.

17. No aj v prípade, ak by Krajský súd v Bratislave nepristúpil k postupu v zmysle § 43 ods. 2 CSP, možno považovať ústavnú sťažnosť ako predčasne podanú, keďže právna vec sťažovateľky sa nachádza v takom štádiu konania, v ktorom podľa platnej právnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi sú závažné procesné pochybenia (vrátane porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy) dôvodom na podanie dovolania.

18. Podľa § 420 písm. e) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, pritom súd nie je správne obsadený, ak vo veci nerozhoduje zákonný sudca. Nasvedčuje tomu aj definícia zákonného sudcu (porovnaj znenie § 3 ods. 3 zákona o súdoch).

19. Účinnú ochranu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy pritom môže ústavný súd poskytnúť len prostredníctvom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcej proti meritórnemu rozhodnutiu (III. ÚS 212/2011). V konaní ústavného súdu by potom bolo, prirodzene, rozhodujúcim posúdenie, či zákonné podmienky na zmenu zákonného sudcu boli splnené, teda či zmena v osobe zákonného sudcu zodpovedá požiadavkám plynúcim zo základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi. Podľa judikatúry ústavného súdu až po rozhodnutí vo veci samej možno jednoznačne zdefinovať, či konanie všeobecného súdu bolo zaťažené vadou významnou z hľadiska základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, pretože až vtedy sa stáva nespochybniteľným a definitívnym zodpovedanie otázky, či meritórne rozhodnutie ovplyvňujúce hmotnoprávne postavenie sporových strán bolo výsledkom konania a rozhodovania zákonného sudcu (I. ÚS 289/2019).

20. Nie je porušením práva na zákonného sudcu, ak sú na rozhodnutie o funkčnej príslušnosti iného súdu, než si predstavoval sťažovateľ, splnené zákonné podmienky (m. m. I. ÚS 122/2021). Ako už bolo spomenuté, v aktuálnej fáze napadnutého konania o splnení či nesplnení zákonných podmienok na zmenu funkčne príslušného súdu nebolo vydané žiadne rozhodnutie, ktoré by bolo spôsobilé byť predmetom prieskumu v rámci konania pred ústavným súdom.

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky ktorou namieta porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

22. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu